

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

**ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ И ОСНОВНИТЕ
ПОКАЗАТЕЛИ ПО КОНСОЛИДИРАНАТА ФИСКАЛНА ПРОГРАМА
МЕСЕЦ МАЙ 2023 г.**

I. Основни показатели по консолидираната фискална програма¹ към май 2023 година

На база на данните от месечните отчети за касово изпълнение на бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет **приходите, помощите и даренията по консолидираната фискална програма (КФП)** към края на май 2023 г. са в размер на **24 922,5 млн. лв.** Постъпленията нарастват с 2 073,0 млн. лв. (9,1 %) спрямо отчетените към май 2022 г. Данъчните и неданъчните приходи по КФП нарастват номинално с 2 207,3 млн. лв. (вкл. поради базов ефект от постъпващи от началото на 2023 г. целеви вноски във Фонд "Сигурност на електроенергийната система" от производителите и търговците на електрическа енергия, в изпълнение на § 8 от ПЗР на Закона за прилагане на разпоредби на ЗДБРБ за 2022 г., ЗБДОО за 2022 г. и ЗБНЗОК за 2022 г.), а постъпленията в частта на помощите и даренията (основно грантове по програмите и фондовете на ЕС) са по-малко със 134,3 млн. лв. спрямо отчетените за същия период на предходната година.

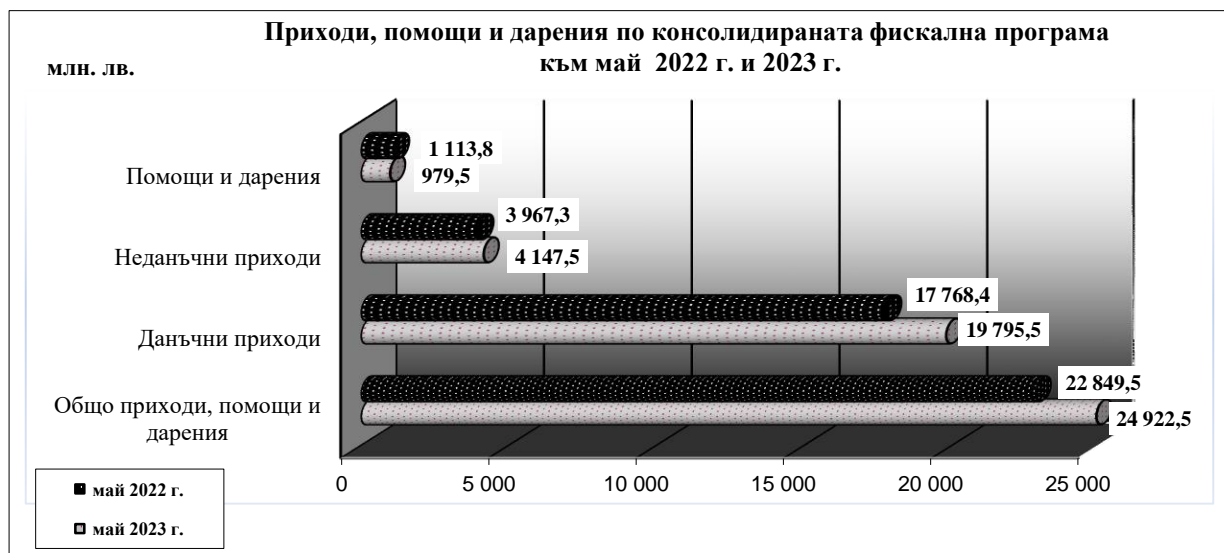
Данъчните постъпления (вкл. приходите от осигурителни вноски) са в размер на **19 795,5 млн. лв.** Постъпленията от данъци и осигурителни вноски нарастват с 2 027,1 млн. лв. (11,4 %) спрямо отчетените за същия период на предходната година, като формират 79,4 % от общите постъпления по КФП за периода. В частта на данъчните приходи постъпленията от преки данъци, социално и здравно осигурителни вноски и други данъци нарастват с добри темпове, докато косвените данъци остават близки до отчетените за същия период на предходната година, основно поради по-ниски постъпления в частта на приходите от ДДС от внос и приходите от мита. Един от факторите за това е спадът на цената на суровия петрол, внесен за преработка, спрямо отчетената за същия период на предходната година. В допълнение, върху размера на ДДС от внос влияят и курсът на щатския долар, както и спадът на количествата на внесените стоки, пораждащи ДДС, в т.ч. на суровия петрол.

Приходите в частта на **преките данъци** възлизат на 3 398,0 млн. лв., като нарастват с 411,0 млн. лв. (13,8 %) спрямо отчетените към май 2022 г. Приходите от **косвени данъци** са в размер на 8 698,9 млн. лв. (спад с 19,5 млн. лв., 0,2 % спрямо отчетените към май 2022 г.). Постъпленията от **други данъци** (включват други данъци по ЗКПО, имуществени и др. данъци) са в размер на 1 528,3 млн. лв. (в т. ч. 656,2 млн. лв. целеви вноски във Фонд "Сигурност на електроенергийната система") или ръст от 771,5 млн. лв. спрямо отчетените към май 2022 г. Приходите от социални и здравноосигурителни вноски са в размер на 6 170,2 млн. лв., което представлява ръст от 864,1 млн. лв. (16,3 %) спрямо отчетените за същия период на 2022 година.

Неданъчните приходи са в размер на **4 147,5 млн. лв.** (ръст от 180,2 млн. лв., 4,5 % спрямо същия период на 2022 г.) и се формират основно от приходи от държавни, общински и съдебни такси, приходи и доходи от собственост, приходи от концесии, приходи от продажба на квоти за емисии на парникови газове и други.

Приходите от **помощи и дарения** към май 2023 г. са в размер на **979,5 млн. лв.**, като съпоставено със същия период на 2022 г. се отчита спад със 134,3 млн. лева.

¹ Обхваща държавния бюджет и бюджетите на общините, социалноосигурителните фондове, ДВУ, БАН, ССА, БНР, БНТ, БТА, бюджетите по чл.13, ал.4 от ЗПФ, както и сметките за средства от ЕС и сметките за чужди средства на бюджетните организации. Данните са на база месечните отчети на ПРБ.

Разходите по КФП (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) към май 2023 г. възлизат на **26 100,9 млн. лв.** За сравнение, разходите по КФП към май 2022 г. бяха в размер на 22 244,4 млн. лева. В номинално изражение разходите нарастват спрямо първите пет месеца на 2022 г. с 3 856,5 млн. лв. (17,3 %). В отделните разходни показатели най-значително нарастване има при разходите за пенсии (1 716,4 млн. лв.), както и в частта на разходите за персонал (919,9 млн. лв.), капиталовите разходи (539,0 млн. лв.), разходите за субсидии (150,6 млн. лв.), разходите за издръжка (146,8 млн. лв.) и други. Ръстът на разходите се дължи на влезли в сила нормативни актове, вкл. промени в пенсионната сфера, действащи програми за изплащане на компенсации на потребителите на електрическа енергия, разплащане на задължения по бюджета на МРРБ, влезли в сила увеличени размери на възнагражденията в редица администрации и други

Нелихвените разходи към май 2023 г. са в размер на 25 053,6 млн. лв., като нарастват с 3 853,5 млн. лв. (18,2 %) спрямо отчетените към май 2022 г. *Текущите нелихвени разходи* са в размер на 23 313,2 млн. лв. *Капиталовите разходи* (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 1 729,3 млн. лв. *Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина* са в размер на 11,0 млн. лв. *Лихвените плащания* са в размер на 335,7 млн. лв., което е намаление от 36,6 млн. лв., 9,8 % спрямо данните към май 2022 г.

Отчетените разходи по основните разходни групи към май 2022 г. и 2023 г. са представени на следната графика:

* Вкл. нетния прираст на държавния резерв

Частта от вноската на Република България в бюджета на ЕС, изплатена към 31.05.2023 г. от централния бюджет, възлиза на **711,7 млн. лв.**, което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС (**Решение (ЕС, Евратом) 2020/2053** на Съвета от 14 декември 2020 година относно системата на собствените ресурси на Европейския съюз и за отмяна на Решение 2014/335/ЕС, Евратом; **Регламент (ЕС, Евратом) 2021/768** на Съвета от 30 април 2021 година за определяне на мерки за прилагане на системата на собствените ресурси на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 608/2014; **Регламент (ЕС, Евратом) 2016/804** на Съвета от 17 май 2016 година за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 относно методите и процедурата за предоставяне на традиционните собствени ресурси, собствените ресурси на база ДДС и на база БНД и относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства; **Регламент (ЕС, Евратом) 2021/770** на Съвета от 30 април 2021 година относно изчисляването на собствения ресурс на база нерещиклираните отпадъци от опаковки от пластмаса, относно методите и процедурата за предоставяне на този собствен ресурс, относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства и относно някои аспекти на собствения ресурс на база брутен национален доход и **Регламент (ЕС, Евратом) 2021/769** на Съвета от 30 април 2021 година за изменение на Регламент (ЕИО, Евратом) № 1553/89 за окончателни унифицирани схеми за събирането на собствените ресурси, набирани от данък добавена стойност).

Бюджетното салдо по консолидираната фискална програма към май 2023 г. е **отрицателно** в размер на **1 178,5 млн. лв.** (0,6 % от прогнозния БВП) и се формира от дефицит по националния бюджет в размер на 1 316,1 млн. лв. и превишение на приходите над разходите по европейските средства в размер на 137,7 млн. лева. За сравнение, за първите пет месеца на 2022 г. бе отчетен излишък в размер на 605,1 млн. лв. Докато приходите по КФП нарастват с 9,1 на сто спрямо същия период на предходната година, при разходите се отчита ръст от 17,3 на сто, което съответно води до превишение на разходите над приходите и формиране на дефицит за периода.

Размерът на **фискалния резерв** към 31.05.2023 г. е **11,7 млрд. лв.**, в т.ч. 10,8 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 0,9 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

II. Изпълнение на държавния бюджет² към май 2023 г.

Изпълнението на основните показатели по държавния бюджет, на база месечните отчети на първостепенните разпоредители с бюджет е, както следва:

Таблица³ №1

(млн. лв.)

ПОКАЗАТЕЛИ	Отчет май 2022 г.	Отчет май 2023 г.	Изпълнение спрямо 2022 г.
Общо приходи, помощи и дарения	13 122,0	13 924,7	106,1%
-Данъчни приходи	11 761,1	12 245,5	104,1%
Корпоративни данъци	915,8	1 025,8	112,0%
ДДФЛ	2 065,5	2 366,5	114,6%
ДДС	6 293,5	6 133,1	97,5%
Акцизи	2 220,4	2 398,1	108,0%
Данък в/у застрахователните премии	25,5	27,8	109,0%
Мита и митнически такси	179,0	139,9	78,2%
Други данъци	61,4	154,3	251,4%
-Неданъчни приходи	1 358,9	1 676,9	123,4%
-Помощи и дарения	2,0	2,2	111,2%
Разходи, трансфери и вноска в бюджета на ЕС	14 196,2	16 356,9	115,2%
- <i>Нелихвени разходи</i>	5 702,3	6 387,7	112,0%
Текущи	5 396,8	5 758,7	106,7%
Предоставени тек. и капит. трансфери за чужбина	1,7	1,2	67,5%
Капиталови	303,7	627,8	206,7%
- <i>Лихви</i>	358,6	318,1	88,7%
По външни заеми	300,4	266,4	88,7%
По вътрешни заеми	58,2	51,8	89,0%
- <i>Трансфери за др. бюджети – нето</i>	7 463,2	8 939,4	119,8%
- <i>Вноска в бюджета на ЕС</i>	672,1	711,7	105,9%
Бюджетен баланс	-1 074,2	-2 432,2	

➤ Приходи по държавния бюджет

Общият размер на приходите, помощите и даренията по държавния бюджет към май 2023 г. е **13 924,7** млн. лв., което представлява ръст от 802,7 млн. лв., 6,1 % спрямо отчетените за същия период на 2022 година.

• Данъчни приходи

Размерът на данъчните постъпления по държавния бюджет към май 2023 г. е **12 245,5** млн. лв. В сравнение със същия период на 2022 г. постъпленията в групата нарастват с 484,4 млн. лева (4,1 %).

✓ Преки данъци

Приходите в групата на преките данъци са в размер на **3 392,3** млн. лв. Съпоставени със същия период на предходната година постъпленията нарастват с 411,0 млн. лв. (13,8 %). Повишението се дължи основно на по-високите постъпления от ДДФЛ, които нарастват с 301,0 млн. лв. (14,6 %) на годишна база.

Приходите от *корпоративни данъци* към май 2023 г. са в размер на 1 025,8 млн. лв. и нарастват със 110,0 млн. лв. (12,0 %) спрямо същия период на предходната година. Достигнатите нива на постъпленията от този вид данък са в резултат на регламентирани срокове за деклариране на данъчния финансов резултат за 2022 г. и за внасяне на дължимия корпоративен данък по ГДД (до 30 юни 2023), както и на сроковете за деклариране и внасяне на авансов данък. В тази група данъци са и приходите от данък върху дивидентите, ликвидационните дялове и доходите на местни и чуждестранни юридически лица, които са в

² Държавният бюджет включва централен бюджет, бюджетите на НС, съдебната власт, министерствата и ведомствата.

³ Поради извършено закръгляне в млн. лв., някои сумарни позиции в Таблица № 1 и в текста не се изчерпват от съставните им числа.

размер на 45,1 млн. лв., като съпоставено с месец май на 2022 г. приходите са с 21,5 млн. лв. по-малко (32,3% спад).

Приходите от **данъци върху доходите на физически лица** са в размер на **2 366,5 млн. лв.** и са по-високи с 301,0 млн. лв. (14,6 %) спрямо същия период на предходната година.

Върху размера на данъчните постъпления от ДДФЛ основно влияние имат икономическата активност и развитието на пазара на труда, както и предприетите законодателни и административни мерки в областта на трудовото, социалното и данъчното законодателство. За повишаване на приходите от ДДФЛ влияние оказват и предприетите мерки за намаляване на недекларирания труд, мерките за повишаване на събираемостта на задължения за минали периоди и тематичните кампании за конторл, провеждани от НАП.

По трудови правоотношения приходите от данъка към май 2023 г. са 1 888,9 млн. лв., като нарастват с 282,9 млн. лв. (17,6 %) в сравнение със същия период на предходната година.

Отчетеният ръст на заетостта, рекордният спад на безработицата в страната и значителният номинален ръст на средната работна заплата през първото тримесечие на 2023 година са основни фактори за нарастването на данъчните приходи от трудови правоотношения.

Допълнително влияние за нарастване на данъчните постъпления оказва и приетото от правителството увеличение от 1 януари 2023 г. на минималната работна заплата за страната от 710 лв. на 780 лв. (9,9 %), както и увеличението на разходите за персонал в някои от бюджетните системи, одобрени с актуализацията на бюджета през 2022 година.

Ползването на облекченията за деца по чл. 22в и чл. 22г от ЗДФЛ чрез подаване на декларация по образец при работодателя през месец декември 2022 г. оказва въздействие в посока намаление върху приходите от трудови правоотношения през първото тримесечие на настоящата година. Очаква се ползването на облекченията да окаже влияние и през следващите отчетни периоди при подаване на годишната данъчна декларация за доходите, придобити през 2022 г. и при авансовото ползване при работодател за придобитите доходи през 2023 година.

По извънтрудови правоотношения (свободни професии, граждански договори, еднолични търговци и др.) приходите от данъка към май 2023 г. са в размер на 214,1 млн. лв. За отчетния период са постъпили с 4,8 млн. лв. (2,3 %) повече приходи спрямо края на май 2022 година. Основно влияние върху тези приходи оказват резултатите от годишните данъчни декларации по чл. 50 от ЗДФЛ (дължим данък за довносяне или надвносен данък) и дължимите авансови вноски.

Окончателен данък на местните и чуждестранни физически лица по чл. 37 и 38 от ЗДФЛ и данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на физически лица - постъпленията от тези данъци са в размер на 263,3 млн. лв. За отчетния период са постъпили с 14,7 млн. лв. (5,9 %) повече приходи спрямо май 2022 година. Влияние за по-високото изпълнение на приходите от данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на местни и чуждестранни физически и юридически лица има предприетата комуникационна кампания и контролни действия от НАП през 2022 г. за проверка на касови наличности. Контролните действия са насочени приоритетно към лица, за които има информация за висока касова наличност (над 100 хил. лв.), и при които има риск от наличие на сделки, сключени при условия, водещи до отклонение от данъчно облагане или до наличието на скрито разпределение на печалбата по смисъла на § 1, т. 5 от Допълнителните разпоредби на ЗКПО. Скритото разпределение на печалбата се третира като дивидент, за който се внося 5 % данък върху разпределените суми.

✓ **Косвени данъци**

Приходите от **косвени данъци** към май 2023 г. са в размер на **8 698,9 млн. лв.** и са по-малко с 19,5 млн. лв. (0,2 %) спрямо същия период на предходната година, което се дължи основно на намалението при приходите от ДДС при внос с 239,8 млн. лв. (9,0 % спад) и от приходите от мита с 39,1 млн. лв. (21,8 %).

Приходите от ДДС са в размер на **6 133,1 млн. лв.**, което е с **2,5 %** по-малко от приходите към края на май 2022 г. или намалението е със **160,5 млн. лв.** и е в резултат главно на по-ниските приходи от ДДС при внос и по-висок размер на възстановения ДДС.

Нетният размер на приходите от *ДДС от внос* към май 2023 г. е 2 429,7 млн. лв., като намаляват с 9,0 % (239,8 млн. лв.) спрямо същия период на предходната година. Намалението е най-значително при внос на горива и смазочни материали, промишлени доставки и потребителски стоки. Влияние върху динамиката на приходите от ДДС при внос през първите пет месеца на 2023 г. оказват и средните борсови цени (в долари) на суровините, които формират основна част от вноса от трети страни. В допълнение, върху размера на ДДС от внос влияят и курсът на щатския долар, както и спадът на количествата на внесените стоки, пораждащи ДДС, в т.ч. на суровия петрол. Разглеждайки декларирания ДДС при внос по групи стоки, съобразно Класификатора на широките икономически категории (ВЕС), през изминалите месеци на 2023 г. се наблюдава понижение при всички групи с изключение на групата „Инвестиционни стоки“. Освен това, върху постъпленията от ДДС от внос влияние оказва и възможността за отложено начисляване на ДДС от вносител при внос на стоки от трети страни, в съответствие с разпоредбата на чл. 167а от Закона за данък върху добавената стойност. Ефектът от прилагането на този режим към края на месец май 2023 г. е неначислен ДДС при внос в размер на 576,4 млн. лева. Стоките с най-значителен дял са: руди, шлаки и пепели – 327,8 млн. лв. (намаление с 44,4 млн. лв. или 11,2 % спад), мед и изделия от мед – 105,9 млн. лв. (намаление с 10,5 млн. лв. или 9,0 % спад) и чугун, желязо и стомана – 54,4 млн. лева (намаление с 39,6 млн. лева или 42,2 % спад).

Постъпленията от *ДДС при сделки в страната (нето)* към май 2023 г. възлизат на 3 703,4 млн. лв. Сравнени с данните за същия период на предходната година постъпленията нарастват с 2,2 % (79,3 млн. лв.). Отчита се значителен ръст при декларираният ДДС за възстановяване, който зависи от размера на износа и направените инвестиции. Данъкът за възстановяване се приспада по реда на чл. 92, ал.1 от ЗДДС или ефективно се възстановява от данъчната администрация след определения срок. Приспаденият данък за първите пет месеца на 2023 г. е 475,0 млн. лв. и е с 51,5 млн. лв. повече от 2022 г. (12,2 %). Възстановеният данък се увеличава с 561,1 млн. лв. над възстановените суми към края на май миналата година и е в размер на 4 655,5 млн. лева. Невъзстановеният данъчен кредит към 31.05.2023 г. е в размер на 131,9 млн. лева.

Приходите от акцизи (нето) от внос, вътрешно производство и въведени в страната от други държави-членки на ЕС акцизни стоки са в размер на **2 398,1 млн. лв.** Съпоставени със същия период на предходната година приходите от акцизи нарастват номинално със 177,7 млн. лв. (8,0 %). Причина за този висок ръст са повишените акцизни ставки от 01.03.2023 г. на освободените за потребление количества тютюн и тютюневи изделия и по-голямата икономическа активност на данъчнозадължените лица, целяща минимизиране на ефектите от увеличените акцизни ставки.

Относителният дял на нетните постъпления от акциз по стокови групи е от: тютюн и тютюневи изделия (56,4 %); горива (37,9 %); алкохол и алкохолни напитки, вкл. бира (5,0 %) и други акцизни стоки (0,8 %). Постъпленията от акциз към май 2023 г. по основни стокови групи, са както следва:

- *акцизите от тютюн и тютюневи изделия* възлизат на 1 351,6 млн. лева;
- *акцизите от горива* са в размер на 907,8 млн. лева;
- *акцизите от алкохол и алкохолни напитки (вкл. бира)* възлизат на 120,5 млн. лева;
- *приходите от ел. енергия и др. акцизни стоки* възлизат на 18,2 млн. лева.

Приходите от данък върху застрахователните премии са в размер на **27,8 млн. лева.**

Постъпленията от мита възлизат на **139,9 млн. лв.**, като заемат 1,1 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи по държавния бюджет. В сравнение със същия период на предходната година събраните мита са с 39,1 млн. лв. (21,8 %) по-малко. Намалените

приходи от мита са в резултат от общия спад в стойностния обем на внесените стоки (19,0 %) и по конкретно от спада (19,9 %) на стоките, внесени от трети страни и обложени със ставка на мито, различна от „0“. В допълнение на това, количествата на внесените стоки, обложени със ставка на митото, различна от „0“ спадат с 20,3 %, а осреднената ставка, приложена за облагане на внесените от трети страни стоки намалява с 4,1 % на годишна база.

Най-значителен спад на приходите от мита през първите пет месеца на 2023 г. спрямо същия период на 2022 г. се регистрира при вноса на следните групи стоки: „Чугун, желязо и стомана“ - 19,3 млн. лева (80,4 % спад) спрямо постъпленията към края на май 2022 г.; „Торове“ - 6,8 млн. лева (спад от 61,8 %) спрямо същия период на 2022 г.; „Пластмаси и пластмасови изделия“ – 4,4 млн. лева (27,0 % спад) спрямо тези към края на май 2022 г.; „Неорганични химични продукти; Неорганични или органични съединения на благородни метали, на радиоактивни елементи, на редкоземни метали или на изотопи“ – 3,6 млн. лева (52,2 % спад) спрямо тези към края на май 2022 г.; „Трикотажни платове“ - 3,3 млн. лева (76,9 % спад) спрямо постъпленията към май 2022 г.

Ефектът от действието на пакета ограничителни мерки срещу Русия и временните мерки за либерализиране на търговията с Украйна се изчислява на около 20,4 млн. лева по-ниски приходи от мита през отчетния период (над 50,5 % от общото изоставане на приходите от мита през петте месеца от началото на 2023 г.). Значително е изоставането на приходите от мита и за стоки внасяни от Китай (7,8 млн. лева, 9,3 %), които традиционно имат най-голям дял в приходите от мита.

✓ Други данъци

Постъпленията от **други данъци** по държавния бюджет към края на май 2023 г. са в размер на **154,3 млн. лева**. Влияние върху по-високия размер на тази група данъци за отчетния период оказват постъпленията от приетата временна солидарна вноска по Регламент (ЕС) 2022/1854 на Съвета от 6 октомври 2022 г. относно спешна намеса за справяне с високите цени на енергията. Временната солидарна вноска се внася за данъчните печалби за 2022 г. и за 2023 г., като данъчната печалба се определя по правилата, регламентирани в Закона за корпоративното подоходно облагане (§ 9 от ПЗР на ЗКПО в сила от 8.10.2022 г. – ДВ, бр. 99 от 2022 г.). Предвид предоставената в закона възможност, задължените лица могат да правят авансови плащания по тази вноска.

• Неданъчни приходи

Отчетените **неданъчни приходи** по държавния бюджет към май 2023 г. са в размер на **1 676,9 млн. лв.** и се формират основно от приходи от държавни такси, приходи и доходи от собственост, приходи от концесии и други.

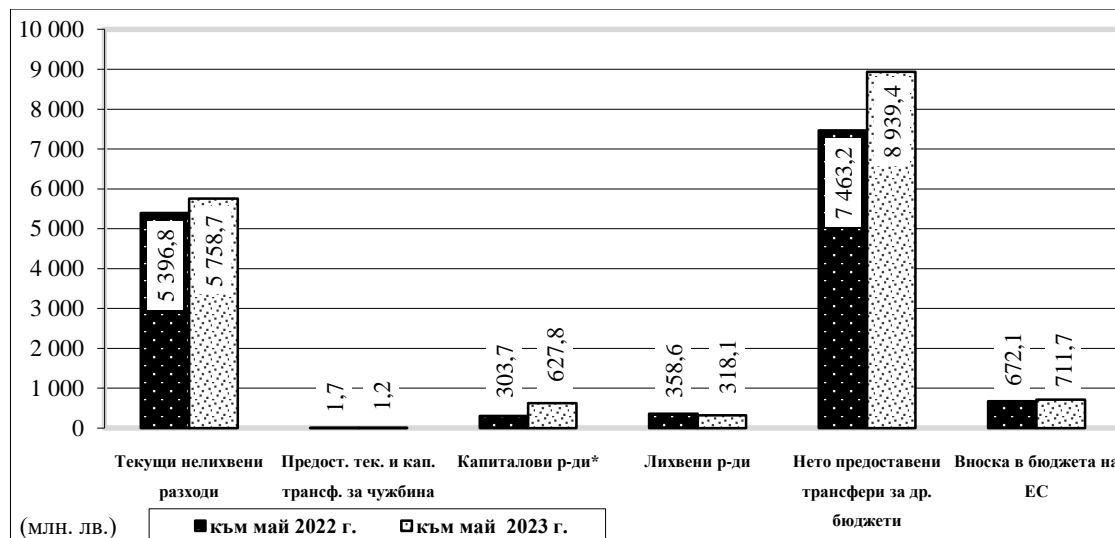
• Помощи и дарения

Постъпилите **помощи и дарения** по държавния бюджет към май 2023 г. са в размер на **2,2 млн. лева**.

➤ Разходи по държавния бюджет

Общият размер на **разходите по държавния бюджет** (вкл. трансферите за др. бюджети и вноската в бюджета на ЕС) към май 2023 г. е **16 356,9 млн. лв.**, като нарастват с 2 160,7 млн. лв. (15,2 %) спрямо отчетените към май 2022 година.

**Разходи, трансфери за други бюджети и вноски в бюджета на ЕС
към май 2022 г. и 2023 г.**

* Вкл. нетния прираст на държавния резерв

• **Нелихвени разходи**

Нелихвените разходи по държавния бюджет към май 2023 г. са в размер на **6 387,7 млн. лв.**, като нарастват с 685,4 млн. лв. (12,0 %) в сравнение с отчетените за същия период на предходната година.

Разходите за персонал (заплати и възнаграждения, други възнаграждения и плащания за персонала и осигурителни вноски) са в общ размер на 3 250,7 млн. лв. или ръст от 416,8 млн. лв. (14,7 %) спрямо отчетените към май 2022 г. Разходите за издръжка (вкл. разходи за членски внос и участие в нетърговски организации и дейности и платени данъци, такси и административни санкции) са в размер на 1 427,2 млн. лв., като са близки до отчетените към май 2022 г. Социалните разходи (вкл. разходите за стипендии) са в размер на 420,5 млн. лв. Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина са в размер на 1,2 млн. лв. Разходите за субсидии са в размер на 660,3 млн. лв. (с 11,8 млн. лв. повече спрямо същия период на 2022 г.). От тях 81,7 млн. лв. са субсидиите за „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД; 108,9 млн. лв. са субсидиите за Национална компания „Железопътна инфраструктура“ и 24,7 млн. лв. за „Български пощи“ ЕАД, в т.ч. 14,6 млн. лв. за извършване на универсална пощенска услуга и 10,1 млн. лв. за разпространение на периодични печатни издания - вестници и списания. Към края на месец май 2023 г. ДФ „Земеделие“ е изплатил субсидии в общ размер на 271,0 млн. лв., от които 196,6 млн. лв. държавна помощ; 69,7 млн. лв. преходна национална помощ за тютюн; 0,2 млн. лв. преходна национална помощ за сектор „Животновъдство“ и 4,4 млн. лв. средства за ДДС по схеми „Училищен плод“ и „Училищно мляко“.

Капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) по държавния бюджет възлизат на 627,8 млн. лв., от които 244,3 млн. лв. капиталови разходи по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройство и 167,8 млн. лв. по бюджета на Министерство на отбраната. През януари 2023 г. има възстановени средства (в размер на 8,3 млн. лв.) от предоставен капиталов трансфер през 2022 г. на „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД в съответствие с чл. 9 от ПМС № 31/2022 година.

• **Разходи за лихви**

Лихвените плащания по държавния бюджет към 31.05.2023 г. са в общ размер на **318,1 млн. лева.**

Разходите за **лихви по външни заеми** са в размер на 266,4 млн. лв., в т.ч. 258,1 млн. лв. по централния бюджет. Разходите за лихви по ДИЗ, управлявани от министерства и ведомства, са в размер на 8,2 млн. лв.

През отчетния период не са използвани средства за покриване на риска от активиране на държавни гаранции.

Лихвите по вътрешни заеми по държавния бюджет към май 2023 г. са в размер на **51,8 млн. лв.** и представляват лихви по емисии на ДЦК на вътрешния пазар.

➤ **Нетният размер на трансферите по държавния бюджет** към май 2023 г. е **8 939,4 млн. лв.**, в т.ч.:

- бюджетните взаимоотношения с общините включват нето трансфери и временни безлихвени заеми в размер на 3 323,8 млн. лв., от които субсидии от централния бюджет в размер на 2 835,2 млн. лв., други целеви трансфери от централния бюджет в размер на 204,3 млн. лв., нетни трансфери от/за други бюджети в размер на 293,7 млн. лв. и възстановени трансфери от предходни години в централния бюджет – 9,4 млн. лева;
- на социалноосигурителните фондове (нето) – 4 986,0 млн. лв.;
- на други автономни бюджети (ДВУ, БАН, ССА, БНТ, БНР и БТА) – 440,7 млн. лв.

➤ Частта от **вноската на Република България в общия бюджет на ЕС**, изплатена към 31.05.2023 г. от централния бюджет, възлиза на **711,7 млн. лева**.

➤ **Бюджетното салдо по държавния бюджет** към 31.05.2023 г. е **отрицателно** в размер на **2 432,2 млн. лева**.

➤ **Финансиране на бюджета чрез операции по дълга**

Към 31.05.2023 г. е отчетено положително нетно външно финансиране по централния бюджет в размер на 610,8 млн. лева.

Постъпленията по централния бюджет възлизат на 2 869,6 млн. лв. - на 23.01.2023 г. постъпиха средствата от емитирания единичен транш - 10-годишни еврови облигации по Средносрочната глобална програма за емитиране на дълг в размер от 1,5 млрд. евро номинална стойност, при лихвен купон 4,5 % и доходност 4,78 %.

Извършените погашения от централен бюджет възлизат на **2 197,0 млн. лв.** (главница), като на 21 март са изплатени 1 144 млн. евро номинална стойност в полза на държателите на седемгодишни еврооблигации на Република България, които са част от емитираните през март 2016 г. на международните капиталови пазари два транша облигации по средносрочната програма за емитиране на дълг на външните пазари.

По **държавните инвестиционни заеми** (ДИЗ), управлявани от министерства и ведомства, през отчетния период няма **усвоени** средства.

Изплатените погашения по ДИЗ, управлявани от министерства и ведомства, са в размер на **35,6 млн. лв.** По заемите с краен бенефициент търговско дружество извършените погашения са в размер на 4,1 млн. лева.

Не са използвани средства, предвидени за покриване на риска от активиране на държавни гаранции.

Операции с **държавни ценни книжа** по централния бюджет (**позиция във вътрешното финансиране**): Към 31 май 2023 г. не са провеждани аукциони на емисии ДЦК за финансиране на бюджета, както и няма извършени погашения по вътрешния дълг.

III. Социалноосигурителни фондове

Постъпленията по бюджетите на социално и здравноосигурителните фондове (НОИ, НЗОК, УПФ и ФГВРС) към май 2023 г. са в размер на **6 257,1 млн. лв.**, което представлява ръст от 885,5 млн. лв. (16,5 %) спрямо отчетените за същия период на 2022 г. Постъпленията от осигурителни вноски са в размер на 6 170,2 млн. лв., в т.ч. от социалноосигурителни вноски – 4 457,7 млн. лв. и от здравноосигурителни вноски – 1 712,5 млн. лева.

Извършените **разходи** по бюджетите на социалноосигурителните фондове към май 2023 г. са в размер на **11 129,8 млн. лв.** (ръст от 1 917,0 млн. лв. или 20,8 %), в т.ч. пенсии, помощи и обезщетения по КСО в размер на 8 476,6 млн. лв. и здравноосигурителни плащания в размер на 2 551,3 млн. лева.

IV. Общини

Постъпилите **приходи, помощи и дарения** по бюджетите на общините към май 2023 г. са в размер на **1 631,7 млн. лв.** или ръст от 7,7 % спрямо отчетените към май 2022 г. Данъчните приходи по общинските бюджети са в размер на 723,6 млн. лв., а неданъчните приходи и помощите възлизат на 908,1 млн. лв. Относителният дял на неданъчните приходи в общо постъпленията е 54,8 на сто. Това са основно приходи от общински такси, приходи и доходи от собственост, постъпления от продажба на нефинансови активи и глоби, санкции и наказателни лихви.

Извършените **разходи** по общинските бюджети, включително и за сметка на предоставените трансфери от други бюджети са в размер на **4 164,1 млн. лв.**, като нарастват с 23,1 % спрямо отчетените към май 2022 г. Текущите нелихвени разходи възлизат на 3 709,1 млн. лв. (ръст от 18,7 % спрямо отчетените към май 2022 г.), а капиталовите разходи са в размер на 438,8 млн. лв. (ръст от 78,2 % спрямо отчетените към май 2022 г.). Лихвените плащания са в размер на 16,1 млн. лв., като нарастват с 27,7 % спрямо отчетените към май 2022 година.